

De més drets sense deure.
De més deure sense dret.
Els drets individuals són imprescriptibles, legislacions i inalienables. Legislar la Llibertat baix pretext de garantia, és cometre atentat contra ella. La Llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. La caritat, qu'ensenteix al qui la fa humilant al qui la reb, té d'esser substituïda per la solidaritat, qu'agermana y nivella als que la practican. Mentres el món no es compongui de servidors, iguals y intel·ligents, no podrà haverhi pau entre la rassa humana.

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense atenuants de cap mena. La TRAMONTANA és altament moralista, tenint per base fonamental de la moralitat el respecte a totes las idees y la germanor de tots els pobles. La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y també la necessitat d'una gran reforma social que transformi el mode de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. La TRAMONTANA no està aliada a cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sense compromissos ni preocupacions de sectari.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei. La Tramontana és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social. El Treball és la primera necessitat.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 peseta trimestre.— Extranjer, 2
Las suscripciones se pagan por anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Pegoet, n.º 11, 1.ª, BARCELONA
Pels pagus s'admeten llibreries del Gremi Mòtan, lletres de fàcil cobrir y sel·las de 15 centims. No s'admeten llibreries especials de periòdica.

PREUS DE VENDA
Número solt, 5 centims.—30 exemplars, 1 pta.
Sorti a llum puntualment cada divendres

ACTUALITATS

A fi de qu'el govern ho guanyi tot, a tots aquets, per força, fa du' el vot.

Am tramps, molta barra y dineros és com guanyan aquí las eleccions.

Mentres els Xanxes s'ocupan portant vots, pels pisos fan la feyna els lladregots.

Y mentres els burots votan sens trevas els matuters també fan de las sevas.

RECORD

En Josep Lluçs i Pujals, director de «La Tramontana», continua pres preventivament en les presons d'aquesta ciutat per atacs al catolicisme, no admetent-se l'afanosa carcelaria a pensar d'estar-se encara tramitant la causa i no ser la pena que correspon al suposat delictu superior a presó correccional.

Els beneficiats de la llei, que poden afavorir a qualsevol criminal, no poden en aquest cas arribar a un periodista defensor dels drets del poble treballador. Obre're tots: no olvidem aquesta elocuent lliçó.

QUI BUSCA, TROBA

Contan les cròniques que Diògenes, fa ja una pila de segles, va encendre una llanterna i anava pel món buscant un home, però un home en tota l'extensió de la paraula.

No se'ns pot dir com deuria ser llavors els companys de Diògenes, però es ben segur que si are tornéssim a encendre un llum per buscar un home digue d'ostentar tal nom en tota l'extensió de la paraula, qu'encara qu'encenguéssim totes les llums omegudes desde el misto de teya ó el d'esca fins al gas ó l'electricitat, que no el trobaríem, i molt menys si ens dediquéssim a buscarlo, com a primera vista semblaria més natural, entre las classes anomenades directores d'aquet batibull que per mal nom s'en diu societat civilizada.

Mes no perquè ens resulti difícil trobar un home, tenim de renunciar a buscar lo que ens fau falta, que qui busca, troba, diu el ditxo, i buscant buscant trobarém que si no es troban homes tal com els buscava Diògenes ja la molts segles, trobarém a lo menos la causa de que no s'en trobin, i a bon segur que ja sera aixó haver trobat algun.

Per que no es troban homes en l'humanitat? Molt senzill, perquè el medi en que viu la llum humana no ens deixa creixre ni desenvolupar-nos com deuria, en una paraula, no ens deixa arribar a homes en tot el grau de perfecció a que podem, devém i tenim dret d'arribar.

Y qué, ens priva d'aixó? Las institucions polítiques, religioses i econòmiques a que de grat ó per força s'ens té sotmesos.

Com volen que l'home arribi a tot el grau de perfecció de que és susceptible, si la ciencia, primer distintiu d'ennobliment, esta estanca, atarrant fins a molt poca gent, i encare sempre adulterada per sofisticacions teològiques, que se a ser un opi que promeditadament se barreja al pa de l'aliment intelectual, servint aixís als pocs que poden tastarlo, per qu'endormiscant-se als efectes del narcòtic, no l'hem el vol dels infinits espays de l'investigació científica i es contenten bonament en acceptar la Bíblia com a llibre sagrat ahont s'ens revela la veritat eterna i en tenir a un Déu fet per a sostenir privilegis com a principi i fi de tota sabiduria?

Coneguda la causa del mal, no ens té d'estranyar l'efecte.

Am religions que predicant la pobresa com a virtut sol's tracten d'adquirir riqueses be o malament, amb institucions polítiques que no resultan a la fi més qu'un banditaje apostat en una carretera sense guardia civil per fer deixar els interessos als que per força hi tenen de passar, amb unes institucions econòmiques que no més serveixen per completar la despulla del productor i engrairar uns quants tòrcens de la classe d'homes fins a que rebent de farts y de viciosos a costs de la miseria y l'ignorancia dels demés, amb un organisme social que per luxe es diu civilizat i quina missió no és més que sostenir aquestes falses tradicions religioses, aquest banditaje politic i aquestes injusticias econòmiques, els homes no poden resultar homes en tota l'extensió de la paraula, quan menos per l'ignominia qu'els cau demunt pel sol fet d'aguantar tanta infamia i tanta injusticia elevada a la quinta essencia de dogma religiós, de llei obligatoria ó de costum

arrelada per la farsa y la rutina que sempre ha fet de las sevas.

Qui busca, troba, diu el ditxo. Si busquem un home, podrem no trobarlo. Però seguim buscant, i trobarém las causas de que no es trobi.

Y com sapiguem un mal se pod posar l'opòrtu remes, al saber que l'organización de la societat actual no deixa haverhi homes, ens convencem de la necessitat d'enderrocarla, per que la rassa humana arribi ahont té d'arribar.

Y llavors no caldrá llanterna per buscar un home, perquè tots en serém, per més diversitat en maneres de pensar que hi hagi, ja que llavors estarán basats els honaments socials en las enseñanses de la ciencia i en l'humanitari sentiment de la tolerancia, fentnos altruistas per gozar de llibertat y estar en condicions d'igualtat davant del dret a la vida, per lo qual desapareixerá l'egoisme actual que tot ho infecta y la pau y la fraternitat regnarán entre la rassa humana.

Y ja hem trobat la causa de que avuy, com abans, no es trobi un home, home.

IMPRESSIONS

Repasant diaria per saber noticias del 1.º de Maig, resulta que no las havem trobat, precisament per la rahó suprema de que no ha succehit res.

En cambi hem trobat algunas ideas que valen la pena de ser comegudas, y las dintem en estat natural, sense comentarlas a fi de no treure'ls la seva primitiva importancia y de no desfigurallas per la passió. D'aquet modo el judici del llegidor serà més personal i més íntim.

Aquí van:
—Revolucions periódicas selectuan solament en astronomia y en mecànica.

—Revolucions polítiques, revolucions socials, són mots que s'emplegan fóra de la seva verdadera significació, y fins en opòsició de la seva etimologia, perquè revolució significa remoure, tornar a començar de nou, qu'és molt diferent de cambi d'institucions polítiques y socials, qu'és lo que amb el mot revolució es vol dir.

—Las amensases de revolució a plasso fixo debilitan als revolucionaris y donan l'alerta als governs: els primers perquè s'emnistan y disgregan discutint plans y projectes; els segons perquè tenen tot l'any per prevenirse y fer us dels recursos que dona el poder.

—Es ridícul fer tot l'any la victima y un sol dia l'hèroe, y aquest senyalat en el calendari, com quan diu: «Avuy se treu ànima».

—Si els governs y las classes directores y privilegiadas se creuen tranquils pel fracàs del 1.º de Maig, s'enganyan, perquè las institucions que consagran l'usurpació que disfrutan, pel fet d'estar en opòsició am la renovació y moviment que constitueix la vida, no pot ser permanent ni eterna. Aixó seria la negació de las lleys naturals, y aquestas són las úniques qu'és compleixen sempre.

—Els principis del bo han donat de si tot lo que podian donar; la burgesia ha terminat la seva missió; per la salvació de l'humanitat són necessaris els ideals emancipadors del proletariat; per lo tant, els treballadors que volen ferse politics, que volen fer diputats, y més encare els que volen serho, encare que parlin de certs radicalismes, donan fora a l'enemig, s'enganyan ó enganyan als seus companys.

—El 1.º de Maig representa, en la zona del planeta qu'habitem, la resolució que porta periòdicament la primavera. És una festa perquè la naturalesa mostra l'exuberancia de la vida en l'esplendor del sol, en la floració dels vegetals, en l'animació regeneradora y amorosa de tots els sers, es la festa del triomf de la vida. Els treballadors no poden festejar res perquè encare no han triomfat.

—Els que creuen qu'una transformació social que desposseixi als usurpadors de la riquesa publica se la com un cambi de decoració en una comedia de magia, viuen fóra de la realitat de la vida humana, en la qual val una idea quan s'apoya en una forma. Si D. Quixot hagués tingut força com tenia bona voluntat, no hauria quedat cap follón ni malaadria en disposició de fer entortusos ni desganjados; però era boig y confonia els molins de vent am gegants y las ovelles amb exercits poderosos, y

además era dèbil y sempre rebia llensva. Solament a l'hora de la mort compregué l'hidalgó manchego l'error de tota sa vida y tingué un estèril arrepeniment. ¡Quants y quants quixotes cauen en l'agonia de l'excepticismo després d'haver malgastat la seva vitalitat en fet malbé per debilitat ó ignorancia, el seu propi ideal!

Molts més impressions tenim recullidas, totes profitosas pels treballadors d'intelligencia yerna y despassionada, però creyem qu'am las trascríps hi ha prou, advertint que totes són d'origen burges, perquè respecte del 1.º de Maig els treballadors de sentit comú s'han callat y els qu'han dit alguna cosa ha sigut bo per ser olvidat.

Vilanova y Geltru, 1.º de Maig de 1891
Companys d'Intern: Vag! ó donarvos passat d'un acte de verdadera comedia realizat lo compre d'uno en el teatre misto, de Cala Maria de la Geltru.

Es el cas que fa uns tres mesos que sa muller y fru entraríem vivim en l'obscuretat l'obscuretat que Jaume Camps, president del grup de l'intergrup d'aquesta localitat, i com sigui qu'en vida practicava actes d'independencia religiosa, tenia un fill per remuller qu'ha sigut inscrit en el registre civil amb el nom d'Arnau, i que contava uns deu anys, édat que no permet valuer per disposar lo contrari. Doncs aixó, qu'és qu'el natural ho fer cap acte contrari a lo disposat pel seu pare, no ho ha entes així la vida, que moltanta de la memoria del seu espòs té el deuria estimar. Ho consentim, d'acord amb alguns carteristes senyors, que hi remullades la causa en moti d'una gran tristesa, en que hi acodi una regular concurrencia de gent parasta y que la premsa burgesa d'aquesta vila en diu buena sociedad.

No cal dir la gracia, que s'ha produid per tal acte en tota els ambits de la població, al començar la guerra conquista que per tal motiu ha fet la gent catòlica, puix, segons se diu de public, un jove de Rubens ha regalat un renter a tots els fills y una mantellina a la vida perquè poguessin assistir al bateg; un altre generosa va regalant un parell de polsines per qu'els nens de la familia se deuria començar qu'era molt avansada, y finalment un altre burges una mossa an se'us amagada. A més de tals caritats ja indicades, se diu qu'és tanta la generositat de la gent d'aquí envers aquesta afortunada familia, que desde ara en endavant han de pagar als fills més grans expòsats de primera classe, ó sigui que no els llatán may lo treball ni l'heu vol y la Maria llarga.

Després d'aquesta gran conquista cal preguntar: y us creyem, partidars de ideas ranciosas, deturar el carro del progrés? Si aqueixa infelicitat familia, hagués estat ben comensada de qu'el parant no redimís may, may, al treballador que a ses expensas viu, ¡hagueran passat aquell dia de despossession contemplativa com a humanitaria per una victòria, per una mantellina, uns polsines, una mossa an se'us amagada? No, qu'ha de imitar a Jaume Camps, que sent consagrar am ses ideas filosóficas, vol respectar en vida per totas las classes socials.

Primo per avuy, y disposi de son servidor, y amig
RAMON BARRICA

Vilanova, 6 de Maig de 1891
Justament indignat, injusticid director, pover en començament dels sensats lectors del seu endonament periòdic, las moltes vergonyas y desgracias passadas en algunas fabricas d'aquesta vila, qu'ha de

Lo primer que heu notificat ó qu'el Sr. Manel Bergas va presentar an els seus treballadors pactes tan singulars com el d'aportar-li mitj cal per tres per anys els dues que basat sigui; mes si té d'enganyar el vapor, no perichilan tal paravista, com si la gent de la seva fabrica s'ingressen d'ext a les perdidas y ganancias de la casa, qu'el tal cas la ganancia sera per l'amo y la perdida correrá en rebat del treballador.

Ja després recordar qu'el Sr. Manel rebirà el mitj tal de la casa d'obra quan se li va cremar la fabrica de cal Fèlix, promoció tornar després a aquell dia, i lo just y natural fóra qu'ave no hi hagués cap condició en la puja de la dita obra, perquè massa han contribuít als treballadors de la seva casa a servir de pagar la nova fabrica sense qu'ells poguessen serne participadors de la ganancia de la casa.

Relativament a la fabrica de cal Fèlix, dig diré que hi ha un manament tan canalla que comet sobre las treballadoras passadas al seu mundo eis abusos més horripolants.

En d'aquests ó qui em refereix es qu'el d'assage anterior, a las 11 del matí, d'aga presentat que treballavan de costat ajudavan en la neteja y treball de las sevas respectives maquinas, y així de qu'entant una d'elles aglomerada fregent una bandaca l'adict simplet s'hi presentat a regarla; y com sigui que la noya, amb el senyal de las maquinas, no sentís als seus rentes, se va fomena creuar, fent la caure de cara a terra. La noya (que ja té set meses de Agnet) se va tirar un rodets, tocant lo del braç, y el majordom va agallar pel coll, y al dexar-la li venia d'aga bofetadas, una a cada gaita; y per fi, va demanar permís a l'amo per desparxarla, y així va començar.

Are explicat lo que serán amo y majordom, permecedor y autor de tals tragorias.
Em demanar qu'unes fadillas ho tapan tot.
Passant a nova taula, segons dades que crec certe, estava encarrugat del treball del bató de la fabrica de Vilafraus un 3.º d' de catorze anys, desempenant, per

In tant, la ploma de botaner, ó quan menes un càrreg improgé de la seva edat y corresponent á un home versat en aquesta materia, y la veritat és que l'altre dia, collint una cistreta de dita màquina, va entorrelligant el braç dret en la polsera, treuallant la mà y l'antebra y magallantant el braç dret sota l'actua, de manera que tindrà de fer-se una operació sanament perillosa, resultant de totas veras unió pel treball.

No s'ha estendut sobre el cas, perquè créag que hi entenen los tribunals, però si fare constar qu'en el despag d'aquesta fabrica hi ha ja dos mesons qu'en el terme d'un any han produhit las sevas màquines. A més de qu'un pobre home la entri en avís, deu fer les quatre meves que va tenir la desgracia de caure sobre las engravacions de las cardas, lentes varias feridas en el cap, y després de no passarí res durant l'enfermetat, pagantí solament las medicinas, al presentarse per treballar li respongué el Director qu'estava despagat. Ara el pobre home apenas pot guanyar la vida tant de pagat.

Treballadors salientins, ja veure que si no se associen no podreu ferlos respectar als vostros drets, y per lo tant, conferencieu en secretos, si no vosteus ser víctima de vostros explotadors.

De vualtres y de la emancipació del proletariat.

Un q'u no volem

BALLANT EN LAS BAMELLERAS

LOLLALU VA EN D'UNA ORGANYANA

- Achtat un sic, Garroña, que á cas d'ortia jo an parlar.
- No l'acostis tant, Frontesa, que tothom cinto y no está bé.
- Desta ortia qu'eu puc diguin, miris y riguis, que tant me fa.
- Si tu no et ve d'una casa, no em dona la gana, abba de fer parlar.
- Achtat els morros, prends estomada.
- Lo qu'és per ara, l'ha de ser arada.
- No siguis tanta.
- No siguis gat, que sog honrada!
- Igual que jo honrat.

- El teu cos tant se remena, que balla en pena per mort de la.
- Desta, siguis, com á senar, que no puc veure pati á ningú.
- Es que, noya, lo qu'em passa no ting prop brassa per explicar.
- No hi ha per qu'hem mortificat, qu'encar que piqui, sabó no haig de gratar.
- Ting una cosa que se contribuïca.
- No cal qu'arabis, la boca lancia.
- Dixam qu'ho digui.
- No parlis més, que em la vergonya.
- Achtu ja sabe lo qu'és.

- Ay, Garroña, que l'entoma! Per tu m'agrino y perdo la set.
- Frontesa, jo també em queixo que m'a laqueixo com un llonguet.
- Tu ets la seva més herbola d'aquesta sala, perquè deis mi.
- Tu ets el vamo més cívica, tu ets el meu paio, abba mon riuatívil.
- Am quin gust d'amo l'americana.
- Jo també balla de bona gana.
- Achtat l'oca!
- Ay, qu'em las mall! Mera que morat.
- A mi més igual.

- Jo may he dit cap merceda, tota la vida per la set.
- Jo tampoc spay dig cap giera, y seté tres una tamber.
- Jo ja no se abent me trobo per més qu'ho provo, no pug ballar.
- A mi el que m'diva també em passa, tinguem carissos, abba qu'es va á acabar.
- Ay, Garroña, vosteus molt trista.
- Es que ja perdo el món de vista.

-A mi la raga qu'el cap me fau.

-Y jo, Frontesa, no hi veig de cap sic.

Zig, sig.

DOMINGO BARRERA

Quan el Director de La TRAMONTANA comenava a estar bé del peu dintre la presó, el dimars a la tard, ho se sab encara si á conseqüencia d'un cop d'ayre, d'un mal gestió d'un atac de dolor reumàtic, va pegari tal punxada á l'esquena á l'altura de la cintura y cap al costat esquerre, que va quedar impossible de tot moviment, tenint qu'esser transportat á pé de brassos al llit y quedant al curtidó dels demés presos del departament en qu'está en aquella situació, els quals, donant prova de molt més humanisme y bon cor que certas personas qu'es complauen en son martiri, van cuidar lo degudament, van cridar al metge ó practicant de la casa, y aixís continua á l'hora en qu'escriuim aquestes ratllas.

Aquesta nova desgracia cayguda sobre La TRAMONTANA en la persona del seu Director no modificará en res la nostra conducta ni influirà en la marxa del periódic, per més que de moment sofrevim retras els assumptos an ell, encomanats.

Am tot, crevem qu'aquet nou mal no constituirá una enfermetat seria ni perillosa, y que prompte podrem donar als nostros llegidors la satisfactoria noticia de la seva millora.

La policia de Gracia s'ambia que vol fer idems que no en lasen gens als gracionats atropellant á pacífics é indefensos ciutadans ni més ni menos que si estessin en plena Edat Mitjana y ella exercissin de senyors feudals.

Dihem aixó perquè divendres de la setmana passada, per haverse interposat entre la policia secreta de la vebina vila y un vellet un altre vehi de dita població, causant l'atropeli que els primers inferian al segon, aquell vehi va esser també atropellat, detingut luego, entregat després al jutjat, y per fi de festa ha dinat amb el seu cos á la presó junt am la seva esposa, que va tindre l'atzar d'interessarse per ell, y una altra dona que també s'havia permés el luxe de no trobar be qu'uns homes vestits de persona, per més polissims que fossin, poguessin pegar bofetadas y bastonejar á qui be els aparegués.

Verament qu'estant l'assumpto en mans del jutjat té d'esperarse que la justicia aclarixi legalment aquest embolic, però recordantnos que hi ha un ditxo que diu que

am rabó se sense rabó, vago el pobre á la presó,

ens hauria semblat molt millor que l'Arcaide de Gracia en primer terme, el Governador de la provincia en segon y el jutjat corresponent després, haguessin pres cartas en l'assumpto, no tan solament buscant el càstig d'un somiat desacat, sino posant prompte y sever correctiu á las desmasias de qui, en llog de ser garantia dels ciutadans honrats, se convertixen am desonolladora frecuencia en els seus atropelladors.

Per altra cosa es anarsen am panys calents y donar llog á que seguixi am moltissima rahó la prevenció y desconfiança am que tothom mira la policia, y molt més si és de la secreta. Y may millor ocasió qu'ara de posar remey an aquest mal, perquè s'assegura que tant els actuals Governador de la provincia com el que de vigilancia de Barcelona están resolta á que no continuin aquests abusos.

El próxim diumenge tenen de fer-se las eleccions generals á tota Espanya á fi de procedir á la renovació dels Ajuntaments.

Els ambiciosos, els que prenen la politica per un ofici, els amigs de prosperar á costa dels interesos del comu y an desitj de proporcionar per medi de la sanxulleria lo que may per sa laboriositat ni inteligencia podrian arribar á adquirir, están aquets dies remosent-se am tota l'activitat qu'els concedeix las ganas d'enriqueixe tan depressa com malament, á fi de veure si poden escalar uns llocs gratuïts

que, si honradament s'acceptessin, no més donarian que mala-de cap y perjudici.

En cambi la gent honrada, salvo raras excepcions, qu'en tot sempre té d'haverhí, s'apartan de las casas del comu del poble per lo comú qu'és en aquell punt tenis d'interessas amb una lliadrega disposada á fer diners fins de las ganas de comitar de la seua administrat.

Tractant de regidors, encare mesquen las paraulas qu'en un meeting públic va devar anar un republicà director d'un semanari molt compost de Barcelona.

-Quan se vulguí ofendir á una persona, ja no se li dita lladre, sino regidor.

Y mentres deya aixó en public, preparava en privat la seva candidatura pera entrar á la Casa Ciran, conseguint-ho poc després.

De quina justa, ah vergonya, se fan els regidors!

Ja ha passat altra vegada el 1er de Maig, sent lo més important realitat á Barcelona la celebració de dos meetings, l'un celebrat al Circo, Equestre pel partit obrer, y l'altre per varios elements anarquistas en el teatro de la Granvia.

En aquest últim va haverhí la nota nova de pendre part en ell dos joves estudiants d'ideas politicas avanzadas, abogant per l'unió dels treballadors manuals amb els de l'intelligencia, cosa que sempre hem defensat nosaltros, y que á bon segur guanyaria molt de terreny si no fossin las preocupacions de molta dels obrers de levita, que creuen els seus interesos separats dels de l'obrer de brusa ó qu'es creuen ser de classe superior dintre el seu treball, quan molts vegades es aquet mis inicuament subjectat á l'explotació si es frust del cervell que si ho es del bras.

Per aixó no podem passar per alt aquest fet, per lo molt qu'ens plauria que tots els explotats, sens excepció de cap mena, se dediquessin á emanciparse tots jonts.

Espanya s'ha adherit á la triple aliança formada per Russa, Alemania y Fransa, á fi d'impedir qu'el Japó fassi massa conquestas de territoris de la Xina.

Ara si qu'anirém tan be. Sobre tot, si vingues una complicació á l'Assia, y tinguessim també d'enviar allí á defensar la patria uns quants milers de proletaris.

La patria espanyola está d'enhorabona.

El nostre actual previsor govern, á fi de qu'Espanya no-pugui perdre ni una beta de las espardeyas del seu territori, ha fet declarar delicta per las Corts la propaganda separatista, que serà d'aquí en avant penada rigorosament en nostros lleys.

Ja em conformaria jo amb aquesta nova treva posada á la manifestació de las ideas, si es comensés per enviar á presis als primers, mes perillosos y més fermes iniciadors de la propaganda separatista.

Que no són ni han sigut may altres que els alts empleats noutrats pels governs espanyols per anar á las colonias á ferse els seus.

Aquets, aquets són els que tenen la culpa de las guerres que després se promouen y tant sacrifici costan al poble espanyol!

Peró per més qu'aquets siguin els culpables, no seran may ells els castigats, perquè las lleys represivas no més se fan contra els ja prols.

Després d'haver resuscitat en Macao com á cabecilla de Cuba, ens van donar com á mort al negre Guillemón, y també aquest ha resuscitat.

Vamos, que serà qüestió de posar en quarantena totas las noticias d'extermini de cabecillas cubans.

Y, per no ser menos, també en un combat van donar sis soldats per morts, que afortunadament no va resultar tampoc certa la noticia, pois no havian sigut més que ferits.

L'únic que per ara resulta mort definitivament y sense esperansa de resurrecció es el pobre tinent fusellat.

Aquet si que no resuscita, ja ni per miracle. Com que va sent aixó l'únic que se sab del cert de la guerra de Cuba.

Que l'administració oficial es molts vegadas

un hatibull que ni Cristó Vintén, ja és cosa que tothom sap, però qu'arribi a certs extrems, encare molta gent ignora.

Vegis, si no, lo que deya un diari de Madrid de la setmana passada sobre una feta denunciada al Congrés, i es veurà com n'hi ha, no ja pera llogarhi caditras, sinó butaca de ministre i tot.

DIU AIXÍ:

ANÍ SE ADMINISTRA

Parlo de tema de salubre i es exorta judicial i penal.

De los datos oficiales, remitidos por la Inspección Provincial de Cádiz, se desprende que en la Casaca de Puerto de Santa María, —ya indica el nombre que es pueblo de maragras— ya despende, decimos, que en aquel establecimiento, llamado hospital, existen nodrias que desde hace diez años descompelan el cargo. Hay más, hay una que fue nombrada en 1887, y como entonces ya le de bautismo, apusaba que la tal nodriza contaba 49 años, y en la fecha actual, es decir, 18 años después, aun sigue, según los referidos datos oficiales, apostando servicios, resulta que en la Casaca del Puerto tienen una ama de cría de 87 años.

Mas por efecto, sin duda, de las compensaciones, en Tarifa las eliges juveniles para los monomochistres, como que allí fue nombrada nodriza una vida de doce años.

En donde falta la ley de las compensaciones por su base más esencial, como que es la alimentación, es en el manicomio de Cádiz. En aquel establecimiento, bendito para la cena de los apañados que existen y kilogramos de carne y dos platos de patatas. No dicen los datos si se aprovechan las monodurias, porque si no se aprovechan habrá indaga que rebajar media arroba.

Todo esto lo dijo Ajer en el Congreso el Sr. Baró, fundando, como ya hemos dicho, en datos oficiales, y de todo ello se desprende que si en Cádiz los enajenados no comen, tampoco comen los recién nacidos en el Puerto de Santa María.

Ahora lo que procediera averiguar es quién, máx y quién come allí a costa de los niños y de los locos. Y si después de averiguado, sería conveniente que se supiera algo contra los que engordan a costa de la salud de los dementes y de la vida de los recién nacidos.

Una comissió de boters del pla de Barcelona ens ha visitat suplicantnos fessim constar que tant ells com tota la Federació de Boters a que pertanyen han fet festa pel 1.º de Maig, com costum seu de cada any, manifestant aquet desitj per haver vist en nostra lámina del número corresponent a la setmana passada un boter treballant.

Com aquell treball era alegoric i no tenia res que veure am si els boters feyan o no feyan festa, no tenim cap inconve'nient en fer constar lo qu'els citats obrers ens demanen.

Las noticias que podim adquirir d'última hora sobre l'entremet del director d'aquet periódic, qu'alcansan fins a la tarde del dimecres, són que ja ha pogut deixar algun rato el liti i passejar algo per l'habitació qu'ocupa, si bé apoyat al coil d'altrós dos presos.

En J. Llunas ens prega fem constar en LA TRAMONTANA que no s'ha pogut ocupar d'algunes cartas rebudas ni contestar altres per efecte de la malaltia, confiant poguerho fer la setmana entrant.

Per la nostra part demanem benelencia als llegidors del periódic, puix continuant el director fentlo desde la presó, si en alguna cosa es nota la seva falta, qu'ens ho dispensin.

Per més que cada dia la vida resulta més cara pel treballador, els jornals s'escursan d'un modo desastros, com bona prova n'és d'aixó lo qu'acaba de succehir entre els treballadors i els amos de la casa constructora de mobles de Pujol germans, establerta en la Granvia d'aquesta ciutat.

Havent ja fa algun temps rebaixat un quinze per cent de la ma d'obra als treballadors, are han tractat de rebaixarlos un altre deu per cent, i veyent els obrers que ni tenint feyna podian guanyar per las sevas necessitats, van decidir declararse en huelga, quedant tancat l'establiment.

Mes sigui per la miseria ó sigui per l'ignorancia que fa que molts treballadors faltin als seus debers de solidaritat, de dotre huelguistas va flaquejarne un, i amb aquet i alguns de nous s'ha tornat a obrir l'establiment, no sabem si regint els preus antics ó am la rebaixa

novament projectada, que no és cosa vella en la burgesia donar a esquirols mal feyners més prelu qu'als obrers associats qu'abans han sapigut sostenir la defensa dels seus interessos, no més que per venjar-se dels que manifestan esperit de classe y desitjos d'emancipació.

Deplorem fets com aquestos y senyalém el perill qu'entranyan per la meteixa burgesia aquestas victorias obtingudas sobre las costellas y a costa de la miseria de molts pares de familia, puix poden ben comprendre que qui sembra vents s'exposa a no recullir més que tempestats.

Y ja sera hora de que tots procuréssim no agravar més la qüestió social am violencias, sinó dulcificarla am tolerancias, més convenients encare pels poderosos que pels miserims.

Varias vegadas ens havem ocupat, am tant més motiu per ser nosaltros una victima d'aquestas anomalias, del modo estrany am qu'en alguns judicis se formulan las preguntas al Jurat, y de la diversitat de criteris que regna en aquet punt entre els dedicats a la judicatura.

Y d'un altre cas práctic tenim d'ocuparnos avuy, que no deixa de ser per demés significatiu.

Devant de la Sala primera de la Audiencia de Madrid va comparexre un tal Tomas Feliu pera ser jutjat pel Jurat, y emés veredict, el tribunal de dret va pronunciar sentencia condemnant al processat a sis anys y un dia de presiri, causant el fallo tal estranyesa als individus qu'havian donat el veredict, que desseguit va iniciarse entre ells l'idea d'elevant una sollicitud al ministre corresponent interessant l'indult del condemnat, manifestant qu'el seu animo (el dels jurats) era que quedés absolt, era CREUREL INOCENT EN CONSCIENCIA.

No implica aixó un abus ó una falta de claretat, dels magistrats ó de la ley, que convé subsanar a tota pressa?

Mentrestant, els perjudicats per aquets fets poden anar filosofant tranquilament desde la presó sobre las excelencias de l'administració d'aixó qu'en diuen justicia.

Ja ha nombrat el nostre Ajuntament els dos regidors que tenen d'estudiar y cuidar-se de que vagin ben vestits els gegants de la ciutat per las proximas festes del Corpus.

Suposém qu'am tan salvadoras disposicions la carn i el pa aniran a més bon preu pera qu'en pugui menjar el treballador, i sobre tot que s'abaratará el tocino.

Quan menos per l'abundancia de pretendents a concejals de qu'estarà ple el mercat.

Diuenge va celebrarse la festa del Patria Fides Amor en l'antiga Llotja d'aquesta ciutat.

En el cant a les ninetes y a les velleries han guanyat bastants premis aquest any alguns seminaristas, abundanthi molt l'embañadora ceremonia de besar l'anell al bisbe, que venia a exercir com de president espiritual.

Per aquet camí aviat els Jocs Florals podran celebrarse en alguna sagristia.

Y ademés sufrir un examen previ de doctrina cristiana tots els aspirants a mestres en gay saber.

A Sant Martí de Provensals tenen la pega de fer arrepleg de uns ensonatats bons pera provocar corridas de novillos.

El dia 1.º de Maig, a las 7 del matí, portant un d'aquets ensonatats el combregar a un feligrés que deuria necessitarlo, va toparse amb un d'aquets desreguts que tant abundan que no tenen per convenient treures la gorra del cap devant de tals ceremonias, y sense encomanarse a Déu ni al diable, lo qui portava el Nostre no va amenssar am donarli una bofetada a l'altre, reuninte allí una gran munio de gent y armantse un xivarrí gens edificant ni propi pera fer revivre l'escassa devoció que resta en aquets temps desreguts.

«Es aixis com creu l'ensonatat aludit guanyar partidaris per la seva causa?»

Doncs vagi fent, que nosaltros creyém que amb la seva conducta ens estalvia feyna...

Donantnos feta la propaganda lliurepensadora.

EL MAIG
(De Cassas Ensayos)
...
Desdichat flor y crasa
arriba el bell Maig
els anys a ma porta
vingueren cantant,
y perant las manitas
me taron pregar
qu'els dingsos castanyas
deis meus castanyars.
...
Passes, juvenalla,
passes sense cantar
no ting res a case
y res no pug dar.
Del public pagelló
se an fill desgraciat;
per mi el Maig no arriba:
bivern es tot lany.
...
Lo dia qu'em veje
no més endurats
y trabucs y pagos
no em prungan el pa,
y se mena prats fornicar
com els de l'abat,
el bell Maig que espero
llavoras vindrá.
...
«Demaneu castanyas
deis meus castanyars?»
Unca un Maig contenne
sens brucias, cras maís,
sens pieta, sens usuras,
quintas ni portala,
sens pillos, sens amos
y sens capellans.

J. ALONSO

NARADA
Es signo aritmético
primera insepia
musical argona,
y negació seras,
y el total, per sentyas,
resulta un oficio
que manat sol ser
per tot municipi.

J. Costa y Poned

ROMBO

Substituir els punts per lletres de modo que, llegida vertical y horizontalment, diguin: 1.ª ratlla, consonant; 2.ª ratlla, part del cos; 3.ª ratlla, poble catala; 4.ª ratlla, idem; 5.ª ratlla, cosa qu'és descabellada; 6.ª ratlla, part d'animal de ploma; 7.ª ratlla, vocal.

J. VICAL

SOLUCIONS
A LAS CABORIAS DEL NÚMERO DEBANTO

Terc de silabas	W X Y	Q R S
	U V W	X Y Z

Geogrífic: El país gros viu del petit.

Biblioteca de LA TRAMONTANA

Episodio dramático-social

JUSTO VIVES

por A. Lorenzo

con el prólogo Literatura Obrerista de Lluís

La Ley y la Clase obrera

Guía práctico para el ejercicio de los

DERECHOS INDIVIDUALES

conseguidos en las leyes de

Reunión, Asociación, Impresión y Registro civil

Un tomo en 16º de 256 páginas, esmerada impresión y encuadernado con cubierta a varios colores

UNA PESETA

De venta en esta ciudad en el kiosco Tasso, Rambla de las Flores, frente a la calle del Hospital, en la librería de L'Avenc, Ronda de la Universidad, número 4, y en la Administración de este periódico.

Imprenta Ronda de l'Universitat, 4. — Barcelona